

Bu yerda 15 sm – boshlang‘ich bo‘y, 2 sm – o‘shish miqdori, 6 – o‘sgan oylar soni.

3. Hayotiy shakllar va simmetriya

Masala: Bir daraxtning yoyilgan shoxlari simmetrik ravishda joylashgan. Agar shoxlarning har biri 12 sm uzunlikda bo‘lsa va shoxlarning soni 8 ta bo‘lsa, daraxtning umumiy shoxlar uzunligini toping.

Yechish yo‘li: Daraxtning shoxlari simmetrik ravishda joylashgan, shuning uchun umumiy uzunlikni topish uchun:

$$U=a \times b$$

Bu yerda a– shoxlarning soni, b – har bir shoxning uzunligi.

4. Katta va kichik o‘simliklar orasidagi farq

Masala: Agar bir o‘simlikning kattaligi 3 metrga teng bo‘lsa, boshqa bir o‘simlik esa 1.5 metrga teng. Ikki o‘simlikning uzunligi orasidagi nisbati nima?

5. Ko‘payish va ko‘payishning matematik modeli

Masala: Bir o‘simlik o‘rtacha har yili 2 dona yangi ildiz chiqaradi. Agar boshlang‘ichda 1 dona o‘simlik bo‘lsa, 5 yil davomida nechta o‘simlik bo‘ladi? (Ko‘payishni har yili yangi ildizlar chiqarish asosida hisoblang).

Yechish yo‘li: Bu masala ko‘payishning arifmetik progressiyasini eslatadi. Har yili 2 dona yangi ildiz chiqariladi, shuning uchun umumiy o‘simliklar sonini hisoblash kerak.

6. O‘simliklarning hajmini hisoblash

Masala: Bir o‘simlikning ko‘knori (stvoli) silindr shaklida. Agar o‘simlikning radiusi 3 sm, bo‘yi esa 15 sm bo‘lsa, uning hajmini toping.

Yechish yo‘li: Silindrning hajmi quyidagi formula bilan hisoblanadi:

$$V=\pi r^2 h \quad \text{Bu yerda:}$$

- $r=3$ sm (radius),
- $h=15$ sm (bo‘y).

Formulani qo‘llab, o‘simlikning hajmini hisoblang.

1. O‘simliklarning hayotiy shakllari (butalar, daraxtlar, o‘tlarsimonlar va boshqalar) geografik hududlar bo‘yicha taqqoslang. Tropik o‘rmonlarda o‘simliklar qanday hayotiy shakllarga ega ekanligini, cho‘l o‘simliklarida esa qanday moslashishlar borligini o‘rganing. O‘simliklarning hayotiy

shakllarining geografik taqsimlanishi haqidagi xaritani yarating. (**Botanika va geografiya fanlarining integratsiyasiga oid topshiriq**).